

Anmodning om præjudiciel afgørelse forelagt ved dom afsagt den 23. september 1998 af Supremo Tribunal Administrativo, 2. Afdeling, i sagen Ministério Público e Fazenda Pública mod Epson Europe BV

(Sag C-375/98)

(98/C 378/21)

Ved dom afsagt den 23. september 1998, indgået til Domstolens Justitskontor den 19. oktober 1998, har Supremo Tribunal Administrativo, 2. Afdeling, i sagen Ministério Público e Fazenda Pública mod Epson Europe BV forelagt De Europæiske Fællesskabers Domstol en anmodning om præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

Skal artikel 5, stk. 4, i Rådets direktiv 90/435/EØF af 23. juli 1990 om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater⁽¹⁾, for så vidt som bestemmelsen fastsætter begrænsningerne i undtagelsen for Portugal til 15% og 10%, fortolkes således, at disse begrænsninger kun gælder for beskatning med »imposto sobre o rendimento das pessoas colectivas« (i Portugal)?

Eller gælder bestemmelsen for enhver form for skat af aktieudbytte, som rammer afkast, uanset i hvilket retligt instrument beskatningen er fastsat?

⁽¹⁾ EFT L 225 af 20.8.1990, s. 6.

Sag anlagt den 19. oktober 1998 af Forbundsrepublikken Tyskland mod Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union

(Sag C-376/98)

(98/C 378/22)

Ved De Europæiske Fællesskabers Domstol er der den 19. oktober 1998 anlagt sag mod Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union af Forbundsrepublikken Tyskland ved kontorchef Claus-Dieter Quassowski, Forbundsøkonomiministeriet, D-53107 Bonn, og advokat Jochim Sedemund, Charlottenstraße 65, D-10117 Berlin.

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

1. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/43/EF af 6. juli 1998 om indbyrdes tilnærmelse af medlems-

staternes love og administrative bestemmelser om reklame for tobaksvarer og sponsorering til fordel for disse⁽¹⁾ annulleres.

2. Europa-Parlamentet og Rådet betaler sagens omkostninger.

Søgsmålsgrunde og væsentligste argumenter:

— Ingen hjemmel i EF-traktatens artikel 100 A: EF-traktatens artikel 100 og 100 A indeholder ingen hjemmel til harmoniseringsforanstaltninger som ikke bidrager konkret og væsentligt til en forbedring af det indre markeds funktion. Ifølge sine betragtninger vedrører direktivet ikke den fri bevægelighed for tobaksvarer i det indre marked som sådanne, men kun den fri bevægelighed for reklamemedierne og den fri udveksling af tjenesteydelser for dem, som tilbyder reklame. Da tobaksreklamer imidlertid udelukkende er af national karakter, og der derfor ikke findes nogen grænseoverskridende handel dermed, består der ingen handelshindringer for de fleste reklamemediers vedkommende. Selv på det eneste område, hvor der findes en ansats til en sådan handel med tobaksreklamer (nemlig i de trykte medier), har ingen af bladene i de andre medlemsstater så stærk en markedsposition, at den kan betegnes som mærkbar efter kriterierne i Fællesskabets konkurrenceret. I sidste ende er det omhandlede direktiv således uegnet til at sikre virkeliggørelsen af det indre marked i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i EF-traktatens artikel 7 A, stk. 2, allerede af den grund, at direktivet tilsigter en fjernelse af de angivelige hindringer ved at forbyde den pågældende form for økonomisk virksomhed, som først skal danne grundlag for det økonomiske samkvem mellem medlemsstaterne.

Desuden har direktivet konkurrencebegrænsende virkninger uden for tobakssektoren, da det tillige omfatter reklame for produkter til alsidiggørelse, som sælges under mærker, der oprindeligt kun blev anvendt for tobaksvarer (»Dachmarken«).

I virkeligheden er det entydige hovedformål med det anfægtede direktiv at beskytte sundheden, således som det også og navnlig fremgår af direktivets tilblivelseshistorie. Ifølge EF-traktatens artikel 129, stk. 4, er Rådet imidlertid udelukket fra at foretage nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser til sikring af sundhedsbeskyttelsen, i hvert fald ikke når dette er hovedformålet.

— Tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 57, stk. 2, og artikel 66: Da det anfægtede direktiv hverken nationalt eller i den grænseoverskridende samhandel — i det omfang, en sådan overhovedet eksisterer — »letter«, men tværtimod hindrer aktiviteter i forbindelse med tobaksreklame, er det åbenbart, at heller ikke disse to traktatbestemmelser kan anvendes som hjemmel.

— (Subsidiært) Tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet (EF-traktatens artikel 3 B, stk. 3): Et direktiv, der i

det væsentlige — som det er tilfældet med det foreliggende direktiv — kun forhindrer den fremtidige handel med varer og udveksling af tjenesteydelser — og som p.t. ikke har noget mærkbart grænseoverskridende islæt — er klart unødvendigt til virkeliggørelse af målene med det indre marked.

- (Subsidiært) Tilsidesættelse af subsidiaritetsprincippet: De fleste reklamer for tobaksvarer (plakater mv.) anvendes kun på nationalt og lokalt plan, og de få reklamer for tobaksvarer, som også eksporteres (de trykte medier), er ikke undergivet nogen mærkbare restriktioner i de medlemsstater, hvor der gælder et forbud mod tobaksreklamer. Et indgreb fra fællesskabslovgiver er derfor ikke nødvendigt af hensyn til det indre marked. Da direktivets gennemførelse imidlertid indebærer, at »det indre marked for tobaksreklamer og tjenesteydelser i forbindelse hermed« — som i hvert fald p.t. består i sin ansats — berøves sit lovlige grundlag og dermed fuldstændig ophæves, er det også med henblik på virkeliggørelsen af traktatens mål med det indre marked »bedre«, at medlemsstaterne selv udsteder bestemmelser herom.

— Tilsidesættelse af grundrettigheder

- Erhvervs­mæssig reklame (EMRK's artikel 10): EMRK's artikel 10 overtrædes, hvis — som det er tilfældet her i sagen — friheden for tobaksfabrikanterne og tobaksreklameindustrien til at ytre sig om tobaksforbruget, indskrænkes væsentligt ved en foranstaltning, som hverken er egnet eller nødvendig for at opfylde lovgivers formål (forbedring af det indre marked). Når henses til ytringsfriheden kan heller ikke direktivets angivelige subsidiære formål, nemlig sundhedsbeskyttelsen, retfærdiggøre et totalforbud mod tobaksreklame.
- Ejendomsretten og retten til fri erhvervsudøvelse: Forbuddet mod tobaksreklamer er et dybtgående indgreb i den ejendomsret og ret til fri erhvervsudøvelse, som tilkommer producenter af tobaksreklamer og udbydere af tjenesteydelser i forbindelse hermed, hvilket indgreb for specialiserede virksomheders vedkommende kan medføre en tvangsmæssig opgivelse af hele deres forretning. Reklameforbuddet berører imidlertid også tobaksfabrikanternes ejendomsret og ret til fri erhvervsudøvelse, da de derved fratages et væsentligt middel til at øve konkurrence.
- Tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 30 og 36: En begrænsning af de frie varebevægelser med det politiske formål at beskytte sundheden er kun berettiget, såfremt der er ført videnskabeligt bevis for nødvendigheden af en sådan begrænsning. I den foreliggende sag er der imidlertid ikke ført bevis herfor, og der er ikke en gang gjort forsøg herpå i betragtningerne til det anfægtede direktiv. Fællesskabslovgiver har heller ikke godtgjort, at mindre indgribende foranstaltninger ikke kan være lige så egnede til at sikre opfyldelsen af det sundhedspolitiske formål.

- Tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 190: For væsentlige regulerings­elementers vedkommende indeholder betragtningerne til det anfægtede direktiv ingen eller ikke en tilstrækkelig angivelse af grundene. De tilslører det egentlige hovedformål med direktivet (som er sundhedsbeskyttelse) og gengiver ikke de reelle overvejelser, som de to fællesskabsinstitutioner, der har udstedt rets­akten, har gjort sig, og deres motiver. Endvidere mangler betragtningerne angivelser hvad angår overholdelsen af proportionalitets- og subsidiaritetsprincippet.

(¹) EFT L 213 af 30.7.1998, s. 9.

Sag anlagt den 19. oktober 1998 af Kongeriget Nederlandene mod Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union

(Sag C-377/98)

(98/C 378/23)

Ved De Europæiske Fællesskabers Domstol er der den 19. oktober 1998 anlagt sag mod Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union af Kongeriget Nederlandene ved konsulerne Marc Fierstra og Ivo van der Steen, begge Udenrigsministeriet, Haag, som befuldmægtigede.

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

- Direktiv 98/44/EF (¹) annulleres.
- Europa-Parlamentet og Rådet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Søgsmålsgrunde og væsentligste argumenter:

- Forkert hjemmel: Direktiv 98/44/EF er ikke primært rettet mod en harmonisering af nationale patentretlige principper og går i øvrigt længere end en sådan harmonisering, idet der på fællesskabsplan skabes nye patentrettigheder. Navnlig skabes der et patent på levende produkter, der er resultatet af bioteknologiske fremgangsmåder, og i direktivet reguleres rækkevidden af denne patentbeskyttelse på en måde, som er forskellig fra den gældende patentret. Det er ukorrekt, når det i femtende betragtning til direktivet fastslås, at det hverken efter den nationale eller den europæiske patentret er forbudt eller udelukket at patentere biologisk materiale. Under alle omstændigheder gælder dette ikke for Nederlandene.

Derfor skulle EF-traktatens artikel 100 A ikke have været valgt som hjemmel, men derimod EF-traktatens artikel 235, såfremt man virkelig fandt det nødvendigt